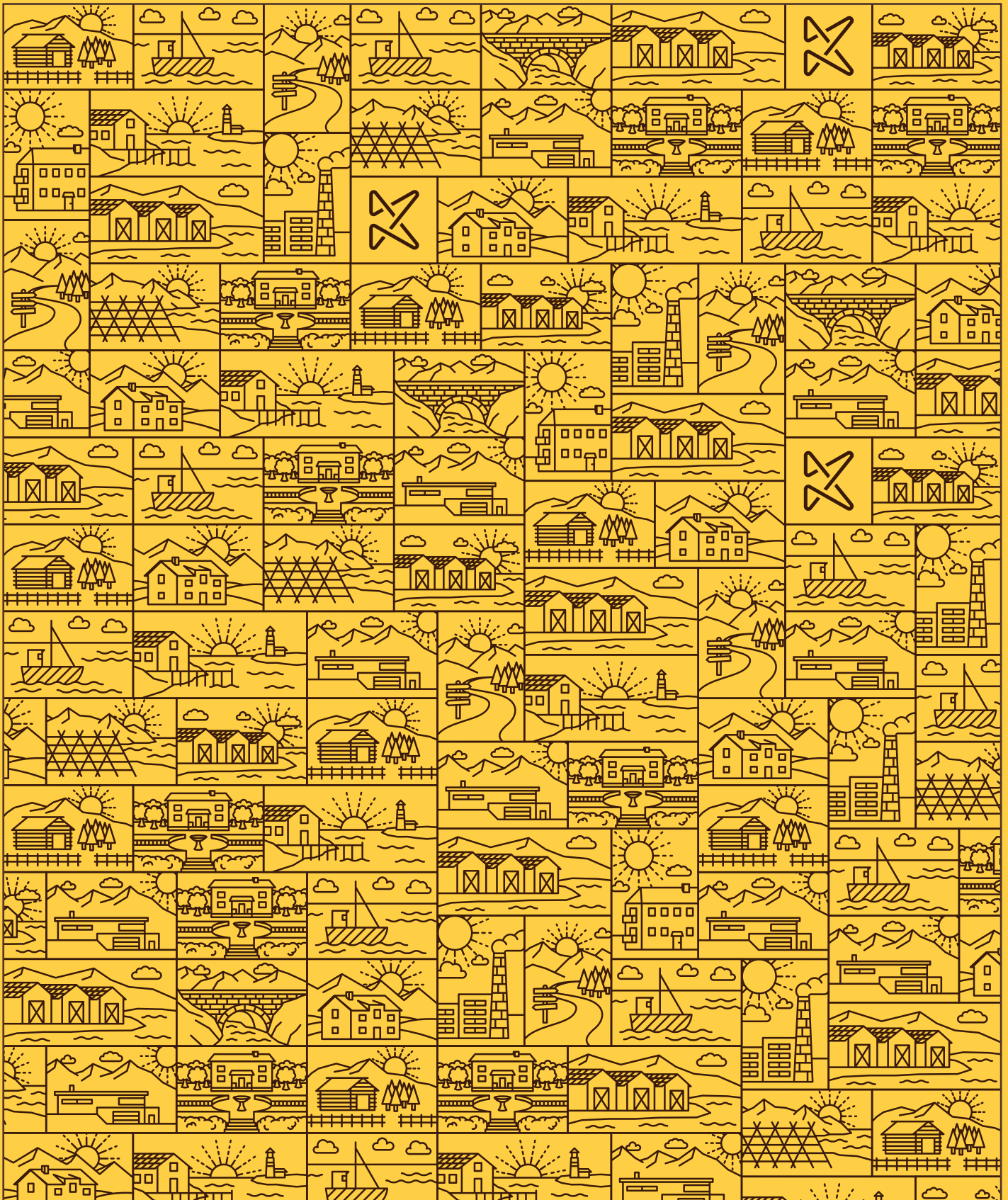

Kulturminnefondet

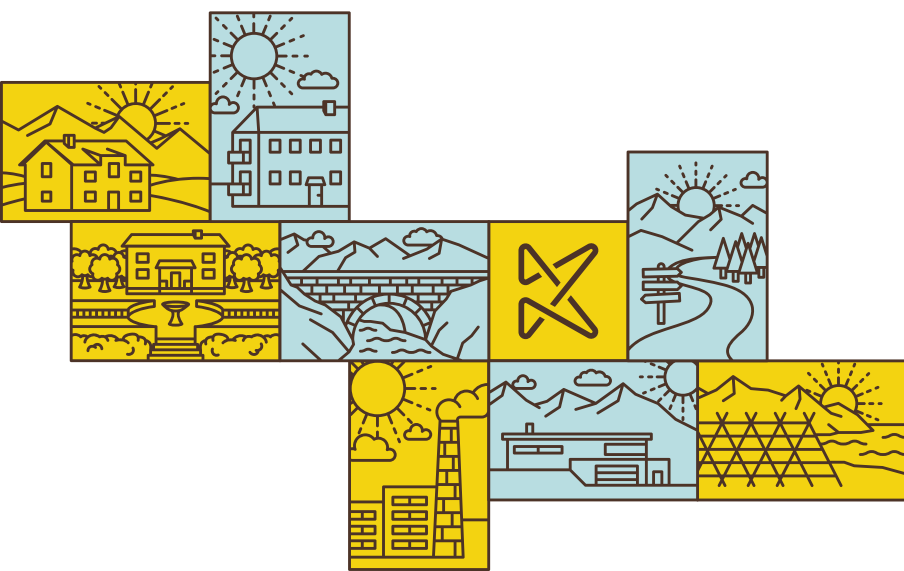

INNHold

Del I. Leders beretning	7
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	10
Styrets arbeid	12
Hovedtall	13
Del III. Årets aktiviteter og resultater	16
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2016	16
Resultater og måloppnåelse 2016	17
Kulturminner og kulturmiljø	17
Rapportering på resultatkrav	17
Oppdrag i tildelingsbrev 2016	25
Prioriteringer og ressursbruk 2016	25
Om tilskuddsordningen	25
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	28
Forhold Kulturminnefondet er bedt om særskilt rapportering på	28
Intern kontroll og risikostyring	28
Felles elektronisk system for tilskuddsforvaltning	28
Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet i tildelingsbrev 2016	28
Evaluerings av Kulturminnefondet	28
Oppfølging av vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen	29
Personellmessige forhold	29
Del V. Vurdering av framtidsutsikter	30
Del VI. Årsregnskap	34
Ledelseskommentar til årsregnskapet 2015	34
Formål	34
Bekreftelse	34
Vurderinger av vesentlige forhold	34
Tilleggsopplysninger	34
Regnskapsprinsipp	35
Samlet tildeling i henhold til tildelingsbrev	35
Årsregnskap 2016	36
Resultatregnskap	36
Balanse	37
Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter	38
Noter til årsregnskap 2015	40

STATSMINISTEREN BESØKTE RØROS

I februar 2017 besøkte statsminister Erna Solberg Røros, og fikk overrekt NIBRs evaluering av Kulturminnefondet. Rapporten viser en god resultatutvikling, og at Kulturminnefondet stadig blir mer effektive, profesjonelle og synlige. Funnene i analysen tyder på at innsatsen over tid gir ønskede resultater og effekter.

LEDERS BERETNING

„Arbeidet med å forenkle og forberede søknadsprosessen har satt positive spor

Kulturminnefondet skal bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige kulturminner og bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping. Søknadsmengden til Kulturminnefondet fra private eiere av verneverdige kulturminner er historisk høy og har vokst betydelig i 2016.

Kulturminnefondet skal være et lavterskeltilbud for private eiere av kulturminner. Vi bidrar til dette ved å gi faglig og økonomisk støtte til istandsetting av verneverdige kulturminner. Vi skal også spre erfaringer fra våre prosjekter på en slik måte at kulturminner får et høyere fokus i samfunnsutviklingen.

Kulturminnefondets midler skal også bidra til at eierne kan drive næringsutvikling i tilknytning til de istandsatte kulturminnene. «Vern gjennom bruk» er nå rettesnoren for hele kulturminneforvaltningen.

Innenfor rammen av fondets vedtekter, forskrift og årlige tildelingsbrev kan fondet bidra til bevaring av et bredt spekter av kulturminner.

Evalueringen av Kulturminnefondet, som er gjennomført av By- og regionforskningsinstituttet NIBR, viser en god resultatutvikling. Vi blir stadig mer effektive, profesjonelle og synlige. Evalueringen levner liten tvil om at Kulturminnefondet lykkes i å nå målene som er satt både i vedtekter og tildelingsbrev fra Klima- og miljødepartementet, slik NIBR ser utviklingen fra 2007 og frem til i dag. Hovedbildet i brukerundersøkelsen er at Kulturminnefondet fungerer mye bedre som et lavterskeltilbud enn noen gang tidligere. Arbeidet som er gjort med å forenkle og forbedre søknadsprosessen har satt positive spor.

Resultatene og funnene i analysen tyder på at Kulturminnefondets innsats og virkemiddelbruk over tid, gir ønskede effekter i samsvar med samfunnsoppdraget og nasjonalt miljømål 2.1.

Kulturminnefondet har også en pådriverrolle nasjonalt, hvor hensikten er å skape blesst om gode resultater fra bevaring av kulturminner. Gjerne ved å løfte frem gode eksempler, der istandsatte kulturminner gir grunnlag for verdiskaping.

Kulturminnefondet mener ressursbruken har vært effektiv i 2016, både i forhold til hva Kulturminnefondet har brukt ressurser på og hvordan ressursene er brukt. I denne årsrapporten oppsummeres resultater og måloppnåelse i 2016, herunder prioriteringer og ressursbruk samt omtale av virkemiddelbruk.

Samlet sett er Kulturminnefondet godt fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2016.

Simen Bjørgen
 Røros 7. mars 2017

VIRKSOMHETENS HOVEDFORMÅL

Norsk kulturminnefond (Kulturminnefondet) ble opprettet i 2002, og er i dag et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner, direkte underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD).

Virksomhetens hovedformål er å bevilge penger til kulturminnetiltak.

På grunn av at Kulturminnefondet ikke har myndighetskompetanse etter blant annet Plan- og bygningsloven eller Kulturminneloven, er Kulturminnefondet gitt en spesiell plass i det nasjonale kulturminnevernet.

Kulturminnefondet er en rendyrket tilskuddsordning, som skal være et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner.

En egen forskrift for Kulturminnefondet gir føringer for virksomheten (*Forskrift om vedtekter for Norsk kulturminnefond*). Videre gir det årlige tildelingsbrevet og økonomiinstruksen fra departementet nærmere retningslinjer for styret og administrasjonen. I følge forskriften kan midler brukes til tiltak innenfor hele kulturminnefeltet og formålet er formulert slik:

Kulturminnefondet skal

- a) bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige og fredete kulturminner
- b) bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

Kulturminnefondet er et økonomisk virkemiddel i arbeidet med å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer, og har et ansvar for å følge KLDs helhetlige miljøpolitikk. I dette ligger særlig ansvaret for å redusere tapet av kulturminner og sørge for at kulturarven blir et viktig bidrag i samfunnsutviklingen.

FIGUR 1. VIKTIGE SAMMENHENGER I KULTURMINNEFONDETS RESULTATKJEDE

Kulturminnefondet er lokalisert på Røros, og er organisert i tre avdelinger med 15 ansatte fordelt på 14 årsverk.

Figur 2 viser Kulturminnefondets organisasjonskart.

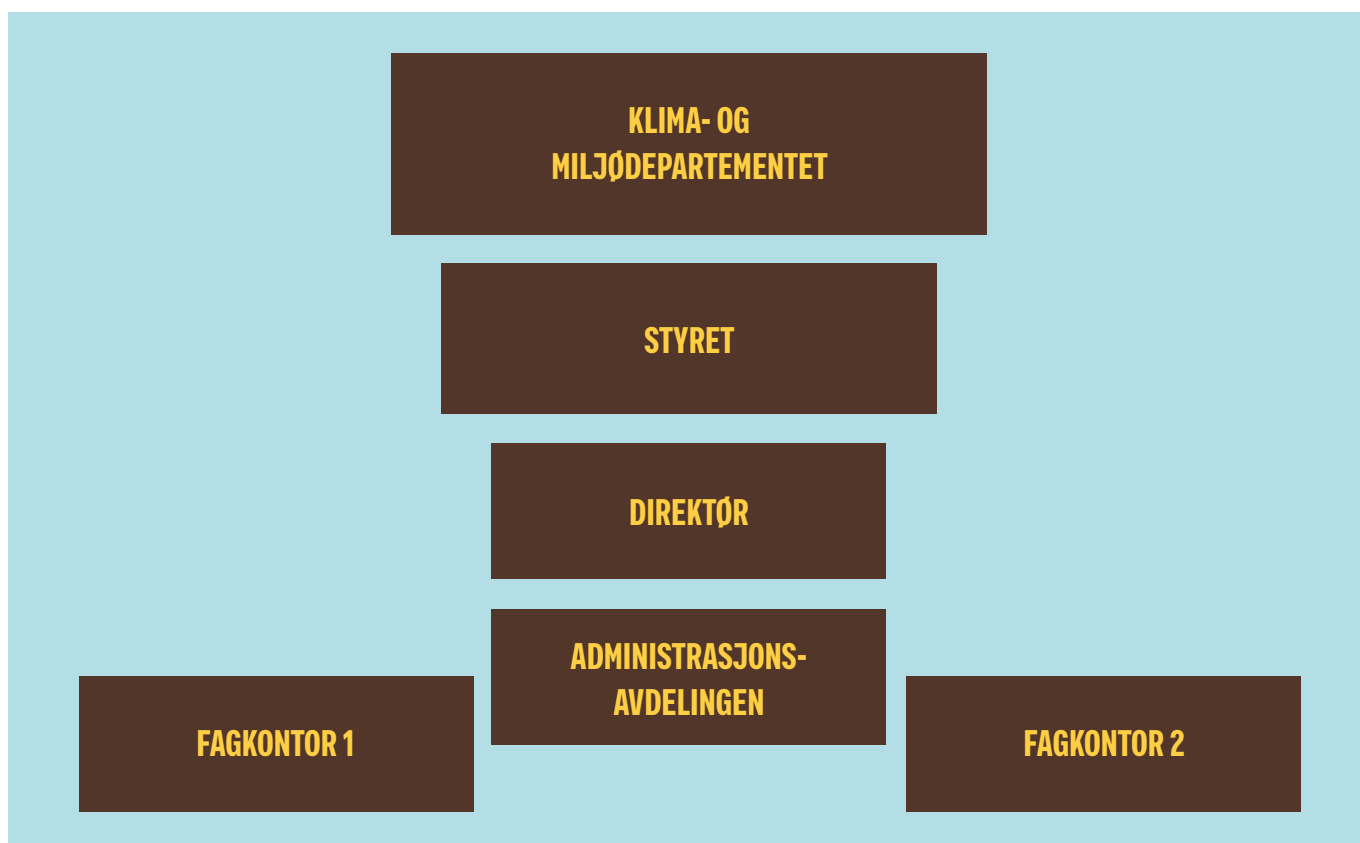
Ledelsen består nå av:

Direktør: **Simen Bjørgen**

Underdirektør/Kontorsjef Administrasjon og personalansvarlig: **Eli Heirung**

Kontorsjef Fagavdeling 1 og 2: **Einar Engen**

FIGUR 2.

Ledergruppa Foto: Ingrid Blessom

STYRETS ARBEID

F.v. direktør Simen Bjørgen, Elisabeth Sjo Jespersen, nestleder Jon Birger Østby, styreleder Helen Bjørnøy, Hanne Kristin Jakhelln (vara), Per Kyrre Reymert og Kjetil Reinskou.

Klima og miljødepartementet oppnevnte nytt styre fra 1.juli 2015.

Helen Bjørnøy, styreleder
Jon Birger Østby, nestleder
Per Kyrre Reymert
Kjetil Reinskou
Elisabeth Sjo Jespersen

Dette styret har 4-års funksjonstid. Styret forvalter midlene i samsvar med og innenfor rammene av forskriften, og treffer vedtak om tilskudd fra midlene.

Kulturminnefondets styre har hatt fem møter i 2016. Foruten tildeling av midler har sentrale saker vært:

- Årsbudsjett og regnskap
- Evalueringen av Kulturminnefondet
- Innføring av åpen søknadsfrist
- Forenklingsarbeid
- Risiko og sårbarhetsanalyser
- Oppfølging av strategiplanen
- Kunngjøring av tilskuddsordningen
- Tildeling av handverks- og formidlingsstipend
- Klagesaker

Arbeidsutvalget, som består av styreleder og nestleder, deltar i halvårsmøtene med Klima- og miljødepartementet. Styreleder har gjennomført medarbeidersamtale med direktøren.

HOVEDTALL

TABELL 1. ANTALL SØKNADER MED UTVIKLINGSTALL

År	Ordinære søknader	Søknader sikring	Søknader kurs/sikring	Søknader til sammen	Økning antall	Økning
2014	748	116	24	888	258	41 %
2015	783	152	30	965	77	9 %
2016	902	191	23	1116	151	16 %

Tabell 1 viser utvikling av antall søknader ved ordinær frist 1. november, i tillegg søknader i forbindelse med kurs og sikring som behandles løpende. Det var en betydelig økning fra 2015 til 2016.

TABELL 2. SØKNADSBELØP MED UTVIKLINGSTALL (BELØP I 1000)

År	Ordinære søknader	Søknader sikring	Søknader kurs/sikring	Søknadsbeløp til sammen	Endring fra fjorår	Differanse
2014	201 812	3 005	1 484	206 301	19 437	10 %
2015	232 264	4 366	1 149	237 779	31 478	15 %
2016	229 914	10 557	927	241 398	3 619	2 %

Tabell 2 viser utvikling av omsøkt beløp ved ordinær frist 1. november, i tillegg søknader i forbindelse med kurs og sikring som behandles løpende. Selv om det var betydelig økning i antall søknader fra 2015 til 2016 var det kun mindre økning i totalt omsøkt beløp.

TABELL 3. UTVALGTE NØKKELTALL FRA ÅRSREGNSKAPET

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2014	2015	2016
Antall årsverk	14,7	14	14
Samlet bevilgning fra Stortinget	63 590 000	75 444 000	87 094 000
Driftsutgifter	16 882 640	18 234 295	19 564 340
Tildeling av tilskudd	59 974 322	68 609 500	73 770 100
Lønnsandel av driftsutgifter	59,70 %	57,80 %	55,97 %
Lønnsutgifter per årsverk	686 054	745 250	766 337

Tabell 3 viser nøkkeltall basert på informasjon fra del VI. Årsregnskap, for de siste tre årene. Nøkkeltallene kommenteres i del III.

SAMLET VURDERING AV RESULTATER, MÅLOPPNÅELSE OG RESSURSBRUK I 2016

 Kulturminnefondet har også en pådriverrolle nasjonalt.

Kulturminnefondet mener ressursbruken har vært effektiv i 2016, både i forhold til hva Kulturminnefondet har brukt ressurser på og hvordan ressursene er brukt.

I neste kapittel oppsummeres *Resultater og måloppnåelse i 2016*, herunder prioriteringer og ressursbruk samt omtale av virkemiddelbruk. Samlet sett er Kulturminnefondet godt fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2016.

Kulturminnefondet har også en pådriverrolle nasjonalt, hvor hensikten er å skape blest om gode resultater fra bevaring av kulturminner. Gjerne ved å løfte frem gode eksempler, der istandsatte kulturminner gir grunnlag for verdiskaping.

Våre målinger viser stor vekst i omtalen av Kulturminnefondet både i tradisjonelle trykte medier, og omtale på internett. Vi utvikler stadig nye arenaer for forbedret brukerdiallog. Aktiviteten på Facebook og Instagram gir en god indikasjon på dette.

I 2016 har Kulturminnefondet deltatt aktivt i Klima-og miljødepartementets arbeid med en områdegjennom-

gang av miljøforvaltningen. Det har også vært gjennomført et «dypdykk» i alle innkjøpsrutinene av Direktoratet for forvaltning og IKT.

Det er etter dette ikke anbefalt endringer av betydning for Kulturminnefondet. Vi mener dette underbygger at vi har en effektiv og rasjonell drift.

Med de virkemidler som er stilt til disposisjon har Kulturminnefondet bidratt i arbeidet med istandsetting av et betydelig antall kulturminner over hele landet. Dette gjennom en målrettet forvaltning av tilskuddsmidlene innenfor de rammer som er gitt og ved å drive med kunnskapsheving.

2. Søknader og tilsagn i antall og beløp fordelt på fylker

TABELL 2

Fylke	Antall søknader	Søknadsbeløp	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp	% av søknadsbeløp	% av antall søknader
Aust-Agder	38	7 056 275	26	3 591 000	51 %	68 %
Telemark	58	13 245 939	29	5 336 000	40 %	50 %
Vestfold	16	8 394 176	9	1 332 000	16 %	56 %
Buskerud	56	9 220 062	35	2 826 500	31 %	63 %
Oppland	145	28 616 026	76	7 849 000	27 %	52 %
Hedmark	104	17 914 241	53	6 140 000	34 %	51 %
Oslo	29	6 216 550	10	1 502 500	24 %	34 %
Finnmark	25	4 493 111	17	3 046 000	68 %	68 %
Akershus	59	14 669 826	36	4 326 500	29 %	61 %
Troms	26	4 772 054	13	2 409 500	50 %	50 %
Nordland	75	21 709 145	41	4 800 500	22 %	55 %
Nord-Trøndelag	34	5 145 421	23	3 057 500	59 %	68 %
Sør-Trøndelag	89	15 551 335	46	5 197 500	33 %	52 %
Møre og Romsdal	63	13 181 171	38	4 374 000	33 %	60 %
Sogn og Fjordane	84	20 476 313	51	4 888 000	24 %	61 %
Hordaland	85	17 662 847	42	4 304 500	24 %	49 %
Rogaland	52	16 288 427	24	2 802 000	17 %	46 %
Vest-Agder	39	4 985 760	28	2 615 500	52 %	72 %
Østfold	39	11 807 687	24	3 340 500	28 %	62 %
Sum 31.12.2016	1 116	241 406 366	621	73 739 000	31 %	56 %

Antall tilsagn 2015	965	240 631 969	488	68 914 500
Antall tilsagn 2014	888	206 301 804	468	60 926 062

Tabell 2 viser hvordan antall søknader og søknadsbeløp fordeler seg i forhold til antall tilsagn og tilsagnsbeløp fylkesvis, med utviklingstall. Dette ses i lys av tidligere tildelingsrunder, føringer i tildelingsbrevet fra departementet og styrets prioriteringer. Antall tilsagn øker, noe som har sammenheng med at det gis flere mindre tilsagn. Rammen for 2015 og 2016 var omtrent på samme nivå.

3. Søknader og tilsagn i antall og beløp fordelt på type eierform

TABELL 3

31.12.2016	Antall søknader	Omsøkt	Antall tilsagn	Sum tilsagn
Enkeltperson(er)	871	166 565 693	506	53 974 000
Sameie	29	4 916 666	14	1 602 500
Privat selskap	23	10 453 132	12	2 222 000
Privat foretak	16	3 353 850	8	1 705 000
Aksjeselskap	43	20 622 987	16	5 575 000
Borettslag	2	260 000	1	115 000
Ideell forening m/kulturminneformål	16	2 272 518	14	1 488 500
Forening	51	10 917 483	31	4 091 500
Venneforening	1	30 000	1	30 000
Ideell stiftelse m/kulturminneformål	11	2 285 188	6	827 000
Stiftelse	29	9 199 863	10	2 052 500
Kommunal eie	14	7 922 286		
Kirkelig fellesråd/menighetsråd	5	1 961 450		
Offentlig	5	645 250	2	56 000
Sum 31.12.2016	1 116	241 406 366	621	73 739 000

Tabell 3 viser hvordan søknader og tilsagn fordeler seg i forhold til ulike eierkategorier. Den primære målgruppa er private eiere. Både antall søknader og tilsagn viser at denne målgruppa prioriteres. Når det gjelder kommuner og kirkelig fellesråd, totalt 43 søknader, ble disse ikke prioritert i 2016.

4. Antall tilsagn fordelt på type kulturminnekategori

TABELL 4A

31.12.16	Privat	Selskap/ foretak	Forening	Stiftelse	Offentlig eie	Sum
Arkeologi						0
Private bygninger	441	20	10	8		479
Industri og forretningsbygg	37	12		1		50
Offentlige og allmenne bygninger	3	1	15	1		20
Utomhusanlegg og kulturlandskap	11		1	1		13
Ferdseil og samferdselsanlegg	12		1			13
Båt og fartøy	10		12	2		24
Andre konstruksjoner	3	1				4
Annet	3	3	7	3	2	18
Sum 31.12.2016	520	37	46	16	2	621

Antall tilsagn 2015 totalt	389	47	29	17	6	488
Antall tilsagn 2014 totalt	361	40	28	24	15	468

Tabell 4A viser hvordan tilsagn er fordelt til de forskjellige kulturminnene i forhold til eierform. Med utviklingstall. Med prioritering av private eiere gis hovedvekten av tilsagnene, som i fjor, til private bygninger.

TABELL 4B

31.12.16	Fredet	Vernet	Definert verneverdig	Udefinert	Sum
Arkeologi					0
Private bygninger	2	76	211	190	479
Industri og forretningsbygg		7	24	19	50
Offentlige og allmenne bygninger		3	9	8	20
Utomhusanlegg og kulturlandskap		3	3	7	13
Ferdsel og samferdselsanlegg		1	6	6	13
Båt og fartøy			10	14	24
Andre konstruksjoner		2	1	1	4
Annet				18	18
Sum 31.12.2016	2	92	264	263	621

Antall tilsagn 2015 totalt	3	67	168	250	488
Antall tilsagn 2014 totalt	16	64	151	237	468

Tabell 4B viser hvordan tilsagn er fordelt til de forskjellige kulturminnekategoriene i forhold til formell status. Med utviklingstall. Kun et mindretall av tilsagnene ble gitt til kulturminner som har formell status. Kategorien definert verneverdig må ses i lys av at mange kommuner foreløpig ikke har utarbeidet kulturminneplaner hvor flere av disse antagelig vil inngå.

TABELL 4C

31.8.16	Im-materiell	Kystmiljø	By og tettsted	Land-brukets kulturmiljø	Industri-miljø	Sum
Arkeologi						0
Private bygninger		48	94	332	5	479
Industri og forretningsbygg		12	14	10	14	50
Offentlige og allmenne bygninger		3	14	3		20
Utomhusanlegg og kulturlandskap		4	2	6	1	13
Ferdsel og samferdselsanlegg		5	4	4		13
Båt og fartøy		22		2		24
Andre konstruksjoner		1		3		4
Annet	17			1		18
Sum 31.12.2016	17	95	128	361	20	621

Antall tilsagn 2015	20	74	108	270	16	488
Antall tilsagn 2014	14	91	100	250	13	468

Tabell 4C viser hvordan tilsagn er fordelt til de ulike kulturminnekategoriene i forhold til de forskjellige kulturmiljøene. Med utviklingstall. Som tidligere år er hovedvekten av tilsagnene gitt til eiere av kulturminner innenfor landbrukets kulturmiljø.

TABELL 4D

31.8.16	Samisk	Skogfinsk	Kvensk	Andre	Norsk	Sum
Arkeologi					0	0
Private bygninger	1	2	1		475	479
Industri og forretningsbygg					50	50
Offentlige og allmenne bygninger					20	20
Utenomhusanlegg og kulturlandskap					13	13
Ferdse og samferdselsanlegg					13	13
Båt og fartøy					24	24
Andre konstruksjoner					4	4
Annet		1			17	18
Sum 31.12.2016	1	3	1		616	621

Antall tilsagn 2015	0	4		1	483	488
Antall tilsagn 2014	8	8	2		450	468

Tabell 4D gir oversikt over etnisk tilhørighet. Med utviklingstall. Tilsagn til samiske eller skogfinske kulturminner har betydelig nedgang fra tidligere år.

TABELL 4E

31.12.16	Arkeologi	Private bygninger	Industri og forretningsbygg	Offentlige og allmenne bygninger	Utomhusanlegg og kulturlandskap	Ferdsl og samferdselsanlegg	Båt og fartøy	Andre konstruksjoner	Annet	Sum
Østfold		18	2		1		2		1	24
Akershus		24	2	1	1	1	5		2	36
Oslo		10								10
Hedmark		48	1	1	1	1			1	53
Oppland		66	5		2	2			1	76
Buskerud		28	3	2			2			35
Vestfold		6	1	2						9
Telemark		25	2					2		29
Aust-Agder		20	2			1	2		1	26
Vest-Agder		19	1	1	3	1	2		1	28
Rogaland		17	2	3			1		1	24
Hordaland		30	5	1	2	1			3	42
Sogn og Fjordane		40	3	2	1	2	1	1	1	51
Møre og Romsdal		31	2		1	1	2		1	38
Sør-Trøndelag		37	2	3	1		1		2	46
Nord-Trøndelag		22	1							23
Nordland		23	8	1		1	5		3	41
Troms		7	2			2	1	1		13
Finnmark		8	6	3						17
Sum 31.12.2016	0	479	50	20	13	13	24	4	18	621

Antall tilsagn 2015	0	381	42	20	9	8	4	4	20	488
Antall tilsagn 2014	0	352	37	20	10	6	18	6	19	468

Tabell 4E viser fylkesvis fordeling av antall tilsagn og forskjellige typer kulturminner. Med utviklingstall.

5. Antall klager

TABELL

Klager	2014	2015	2016
Søknader	888	965	1116
Tilsagn om tilskudd	468	472	608
Avslag	420	493	508
Klager på avslag	35	52	37
Klager som fikk medhold	12	14	11
Klager fjorår som fikk medhold		2	2
Antall tilsagn til sammen	468	488	621

Tabell 5 viser antall søknader og klager for siste 3 år. Antall klager ble redusert i forhold til 2015, og ble på omtrent samme antall som i 2014. Med utviklingstall.

6. Avsluttede og løpende saker pr år

TABELL 6A

År	Tilsagn	Avslutta	Tilbakekalte tilsagn	Løpende pr. 31.8
2003	20	20	0	
2004	70	70	0	
2005	63	62	1	
2006	96	90	6	
2007	166	150	16	
2008	222	202	20	
2009	263	239	22	2
2010	261	231	26	4
2011	318	279	28	11
2012	215	171	18	26
2013	342	245	28	69
2014	471	309	35	127
2015	486	248	22	216
2016	621	119	12	490
Sum	3 614	2 435	234	945

Tabell 6A viser antall tilsagn og avsluttede prosjekter pr år. Statistikken gir oversikt over situasjon pr 31.12.2016. Det ble tatt kontakt med alle tilskuddsmottakere som hadde tilsagn som var eldre enn tre år, for avslutning av deres prosjekter. Ettersom flere av disse hadde avslutningstidspunkt 31.12.2016, vil sluttrapporter komme i tre måneder etter sluttdato, jf. regelverket for dette.

TABELL 6B

År	Tilskudd	Utbetalt	Tilbakeført	Bundne ikke ubetalte tilskudd
2003	3 532	3 451	81	
2004	12 078	11 586	492	
2005	11 918	10 658	1 260	
2006	15 127	12 413	2 714	
2007	31 383	25 990	5 393	
2008	40 455	33 470	6 985	
2009	38 185	30 558	7 029	598
2010	50 255	43 120	6 877	258
2011	61 552	51 719	8 559	1 274
2012	38 903	29 430	6 446	3 027
2013	62 095	41 512	8 620	11 963
2014	61 017	38 915	5 707	16 395
2015	68 559	34 318	5 060	29 181
2016	73 739	12 766	2 054	58 919
Sum	568 798	379 906	67 277	121 615

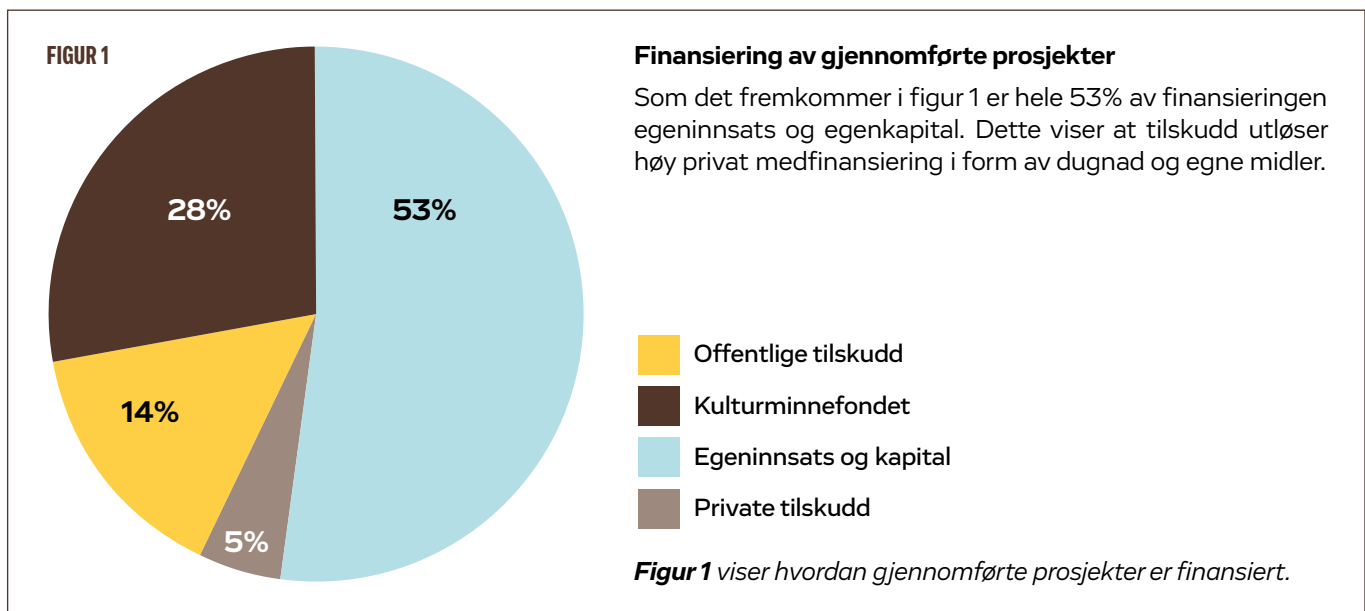
Tabell 6B viser hvordan totale tilskuddsbeløp fordeler seg pr. år. Den viser også hvor mye som er utbetalt, trukket tilbake og som står til rest for hver av tilsagnsårene. Se for øvrig kommentar i tabell 6a. Som tidligere viser statistikkene at det er vanskelig å komme i gang på prosjektene tilsagnsåret. Det beror særlig på håndverkertilgang og på finansiering der hvor det gis et redusert tilsagn i forhold til omsøkt beløp.

7. Finansiering ved avsluttet prosjekt fordelt på eierform

TABELL 7

	Dugnad og egne materialer	Egenkapital	Private tilskudd	Offentlige tilskudd	Kulturminnefondet
Privatpersoner	18 %	39 %	3 %	11 %	29 %
Selskap/foretak	7 %	55 %	2 %	8 %	28 %
Forening	18 %	22 %	17 %	15 %	27 %
Stiftelse	11 %	25 %	17 %	17 %	30 %
Offentlig eie	6 %	13 %	10 %	48 %	22 %

Tabell 7 viser hvordan prosjektene er finansiert fordelt på eierform. Tabellen viser de tilsagn som ble avsluttet i 2016.

8. Utadrettet virksomhet gjennomført av Kulturminnefondet

Kulturminnefondet anser utadrettet virksomhet som viktig for å nå resultatkrav og nasjonale mål. Styret har derfor prioritert dette arbeidet også i 2016.

Det blir gjennomført brukerundersøkelser og regelmessige møter med eiere av verneverdige kulturminner, for å innhente innspill om tiltak som kan bidra til utvikling. Vi arrangerer også kurs i søknadsskriving sammen med fylkeskommunene og kommunene i prioriterte områder, der vi ser at det er behov for dette.

Det arrangeres møter med kommuner og ordførere for å etablere økt bevissthet om kulturminner i lokalsamfunnet og betydningen av å lage kommunale kulturminneplaner. Vi utfører også prosjektbefaringer, da resultatene av brukerundersøkelsen indikerer at eierne har stort behov for faglig bistand.

Vi vurderer denne aktiviteten ut fra en konkret risikovurdering i hvert enkelt prosjekt. Kulturminnefondets med-

arbeidere er ofte ønsket som foredragsholdere på kurs, konferanser og seminarer.

Det arbeides kontinuerlig med å synliggjøre resultatene av fondets arbeid, blant annet ved utdeling av metallplakett for vel gjennomførte prosjekter som kan være til inspirasjon for andre.

Vi har de siste årene blitt betydelig mer synlig i både elektroniske og tradisjonelle medier. Antall presseoppslag om Kulturminnefondet viser en stor vekst. Det er stor interesse for vårt arbeid, noe vi også merker via sosiale medier, der vi har over 20 000 følgere på fondets Facebook-side. Eierne publiserer også selv bilder av restaureringsprosjekter på Instagram og Twitter ved å bruke emneknaggen #kulturminnefondet.

OPPDRAK I TILDELINGSBREV 2016

Kulturminnefondet mottok følgende oppdrag fra Klima- og miljødepartementet i tildelingsbrevet for 2016.

Oppdrag	Tidsfrist	Leveranser	Status
Levere en oversikt over utredninger/utviklingsprosjekter/rapporter som utføres hos fondet og som antas å ha betydning for KLD.	01.07.16 og 31.12.16	Rapport ble ferdigstilt og oversendt innen fristen.	Rapport ferdig
Rapportere til miljøstatus ifm innspill til budsjettproposisjonen, Prop. 1 S.	01.08.16		Leverert 28.07.16
Kulturminnefondet skal foreta en evaluering av fondets virksomhet, herunder vurdere og komme med forslag til eventuell fremtidig organisering og plassering av fondet. KLD og fondet skal i fellesskap utarbeide et mandat for dette arbeidet.	15.08.16	Evalueringsrapporten ble overlevert KLD 5.september 2016	Leverert

Prioriteringer og ressursbruk 2016

Nedenfor presenteres informasjon om Kulturminnefondets ressursramme og ressursbruk pr. 31.12.2016.

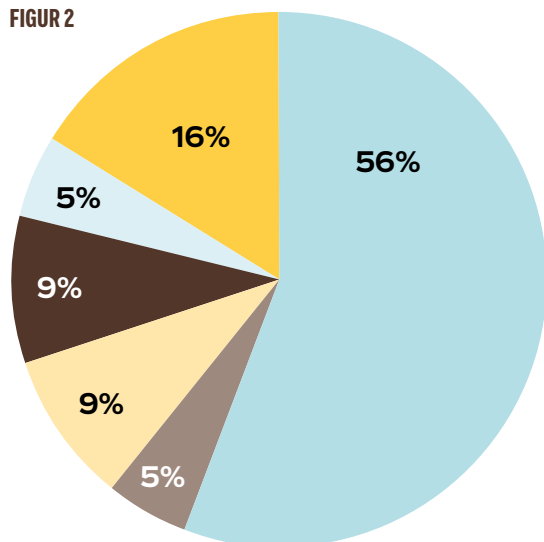
Tildeling

Kulturminnefondets samlede tildeling på 87,094 mill. kroner, økte med 15,5 % i 2016 og utgjorde 11,650 mill. kroner. I tillegg mottok Kulturminnefondet refusjoner fra folketrygden. (Se *del VI. Årsregnskap* for nærmere forklaringer og vurderinger av vesentlige forhold ved Kulturminnefondets regnskap.)

Driftsutgifter

Utgifter til drift av administrasjonen og styret er i 2016 kr. 19 564 341. Kakediagrammet i figur 2 viser sammensetningen av driftsutgiftene etter art i 2016.

FIGUR 2

Driftsutgifter etter art

Lønn og sosiale utgifter utgjorde 56% av driftsutgiftene pr 31.12.2016. Dette er en reduksjon i forhold til 31.12.2015. Kulturminnefondet har ved utgangen av året 15 ansatte og utførte 14,7 årsverk i 2016. Antall utførte årsverk er omtrent som for 2015.

Figur 2 viser driftsutgifter fordelt etter art.

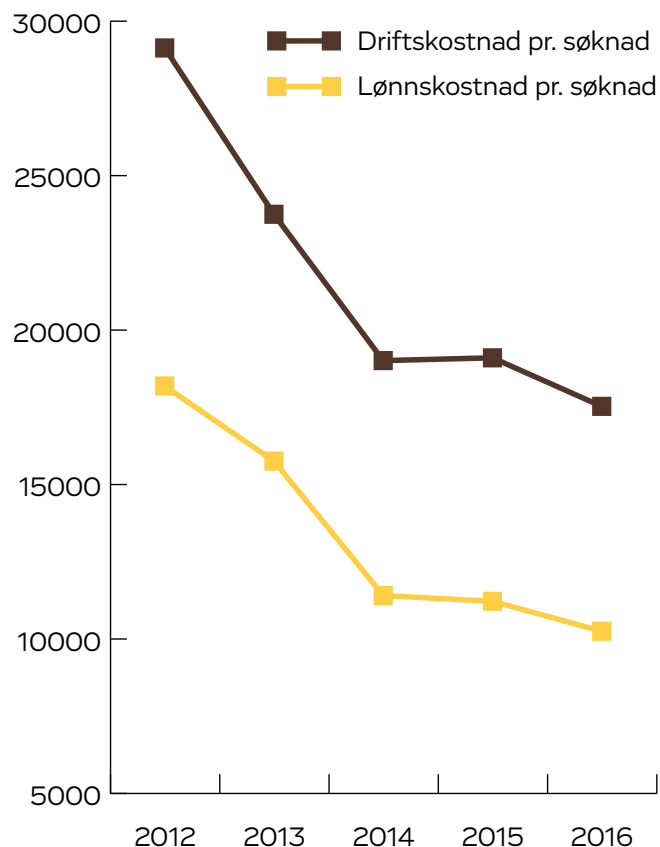
Om tilskuddsordningen

For tildelinger i 2016 var søknadsfristen for ordinære kulturminnetiltak 1. november 2015. Kulturminnefondet behandlet søknadene med vedtaksdato 2. mars og 17. mars

2016. Kulturminnefondet videreførte ordningene tilskudd til sikring- og kurstiltak. Disse søknadene ble behandlet fortløpende.

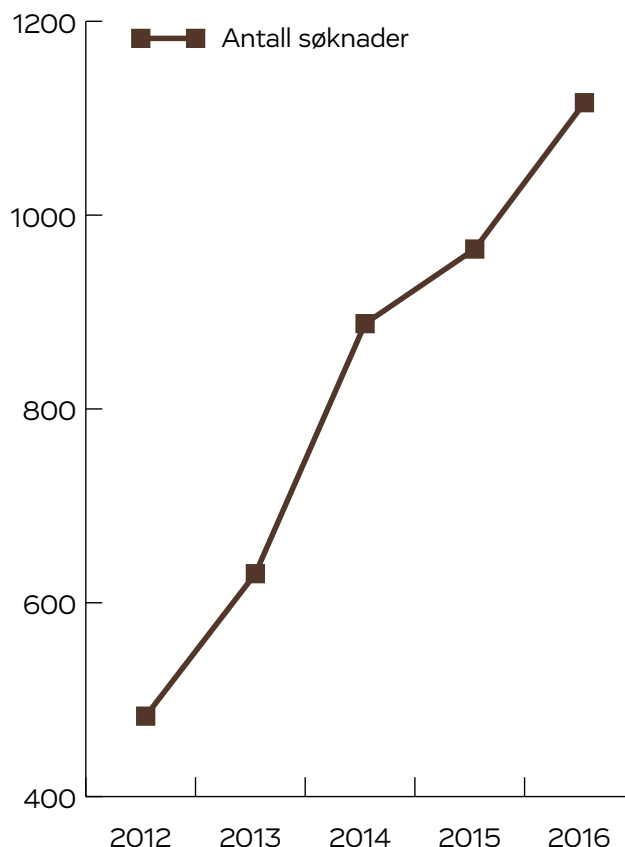
Kostnader per søknad over tid

FIGUR 3

Figur 3 viser driftskostnader og lønnskostnader per. søknad fra 2011 til 2016.

FIGUR 4

Figur 4 viser økningen i antall søknader fra 2011 til 2016.

TABELL 6C

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall søknader	483	630	888	965	1 116
Driftskostnader	14 071 360	15 024 890	16 882 640	18 433 506	19 564 340
Driftskostnad p. søknad	29 133	23 849	19 012	19 102	17 531
Lønnskostnader	8 713 203	9 810 703	10 084 996	10 433 506	10 950 956
Lønnskostnad pr. søknad	18 189	15 759	11 407	11 220	10 252

Tabell 6C viser utviklingen fra 2011 til 2016.

FORHOLD KULTURMINNEFONDET ER BEDT OM SÆRSKILT RAPPORTERING PÅ

”Kulturminnefondet lykkes i å nå de målene som er satt for virksomheten

Intern kontroll og risikostyring

Kulturminnefondet jobber kontinuerlig med å forbedre virksomhetens internkontroll for å sikre måloppnåelse innen følgende områder: målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering, overholdelse av lover og regler.

I april 2016 ble det opprettet et eget prosjekt med formål å forbedre og videreutvikle Kulturminnefondets internkontroll. I dette inngår en strukturert tilnærming til internkontroll som legger til rette for kontinuerlig forbedring og tilpasning til endrede forutsetninger og risikoer. Systemet for internkontroll er basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger, og administrasjonen vil i 2017 jobbe videre med å videreutvikle systemet.

Ledergruppen ved Kulturminnefondet gjennomførte sommeren 2016 en egevaluering av internkontrollen slik den er i dag, og vurderte hva som bør være prioriterte områder og ambisjonsnivået i det videre arbeidet. Formålet var således å vurdere om Kulturminnefondet har etablert internkontroll som er i samsvar med Økonomireglementet og god praksis for internkontroll.

I likhet med foregående år ble det i 2016 ajourført retningslinjer og rutiner for søknads- og tilskuddsbehandling. Styret i Kulturminnefondet vedtok overordnede retningslinjer for den generelle tilskuddsforvaltningen. Dokumentene tar utgangspunkt i Forskrift for Kulturminnefondet, tildelingsbrevet med instruks, og direktørens årlige prioriteringsnotat.

I rutinene for søknads- og tilskuddsbehandling vektlegges kontrolltiltak i prosjektoppfølgningen og ved slutføring. Dette er kulturminne- og økonomifaglig oppfølging og kontroll hvor administrasjonen vurderer risiko for at det oppstår feil og risiko for uregelmessigheter.

Målsetningen til Kulturminnefondet er at risikovurderinger skal gjøres som en integrert del i planleggingen og prioriteringsarbeidet i Kulturminnefondet. Våren 2017 planlegges det en risikoanalyse av prosesser knyttet til tilskuddsforvaltningen.

Felles elektronisk system for tilskuddsforvaltning

Klima- og miljødepartementet har tatt initiativ til et prosjekt der en ser på mulighetene for å innføre felles systemer for tilskuddsforvaltningen i hele miljøforvaltningen. Kulturminnefondet deltar aktivt i dette arbeidet, og mener fortsatt at det vil være mange fordeler med en slik utvikling.

Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet i tildelingsbrev 2016

I 2016 skulle virksomhetene kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten.

Kulturminnefondet ble våren 2016 evaluert av By- og regionforskningsinstituttet NIBR (se under). En viktig del av evalueringen var å finne ut i hvilken grad Kulturminnefondet oppleves som et lavterskeltilbud for private eiere av kulturminner. Det ble blant annet gjennomført en nasjonal brukerundersøkelse. Denne undersøkte om hvorvidt tildelingspraksisen oppleves som forutsigbar og forståelig for søkerne, samt kartla brukerens erfaringer med informasjon fra og kontakt med Kulturminnefondet, og brukernes oppfatninger om organiseringen av fondet.

Funnene og datamaterialet fra spørreundersøkelsen blir aktivt brukt i forenklings- og forbedringsarbeidet ved Kulturminnefondet og er en god indikator for å overvåke den strategiske målsetningen om å styrke Kulturminnefondets rolle som et lavterskeltilbud.

Evalueringsav Kulturminnefondet

I tildelingsbrevet 2016 skulle Kulturminnefondet foreta en evaluering av fondets virksomhet. NIBR vant anbudskonkurransen og leverte evalueringsrapporten i august 2016.

Funnene i evalueringen levner liten tvil om at Kulturminnefondet lykkes i å nå målene som er satt både i de overordnede vedtektene og i tildelingsbrevet fra departementet. Evalueringen slår fast at dagens organisasjons-

modell, der Kulturminnefondet er underlagt Klima- og miljødepartementet, som forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, og med eget styre, fungerer svært bra. Kulturminnefondet skal være et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner, og NIBR vektlegger i rapporten at Kulturminnefondet har styrket og videreutviklet denne rollen.

I lys av rapporten ble det høsten 2016 jobbet mye med å forbedre søknadsprosessen ytterligere med blant annet nye veiledere og nye nettsider. I lys av fellesføringen fra Kommunaldepartementet og prioriteringer i tildelingsbrevet 2017 vil dette også ha fokus i 2017.

Oppfølging av vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Det var ingen vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen for årsregnskapet 2015.

Utviklingen i sykefravær

TABELL 8

	2016	2015	2014
Sykefravær inkl. egenmelding	2,0 %	7,9 %	4,1 %
Legemeldte	0,8 %	7,1 %	3,1 %
Kvinner	2,5 %	5,3 %	3,6 %
Menn	0,7 %	9,7 %	2,3 %

Tabell 8 viser sykefraværet oppgitt i %. Det understrekes at få antall ansatte påvirker totalandelen sykemeldte i stor grad når ansatte blir sykemeldt.

Sikkerhet og beredskap

I tildelingsbrevet for 2016 til Kulturminnefondet, er samfunnssikkerhet og beredskap ikke nevnt. Etter Klima- og miljødepartementet sin vurdering faller Kulturminnefondet utenfor sikkerhetslovens virkeområde. Kulturminnefondet er ikke autorisert i forhold til loven. Kulturminnefondet blir således ikke bedt om å rapportere om sikkerhetstilstanden. I følge sikkerhetsloven så gjelder denne for alle forvaltningsorganer som er i besittelse av skjermingsverdig informasjon eller objekt. Etter departementets og egen vurdering så gjelder dette ikke Kulturminnefondet.

Kulturminnefondet vurderer egen beredskap som god, med hensyn til håndtering av mulige hendelser innenfor de aktuelle ansvars- og myndighetsområder Kulturminnefondet har.

Likestilling

Det har ikke vært meldt saker angående likestilling ved Kulturminnefondet i 2016. I forbindelse med rekruttering av nye stillinger er det fokus på mangfold og likestilling, både i kunngjøringen og ved selve ansettelsen.

Personnlemmessige forhold HMS/arbeidsmiljø

IA-avtalen og sykefravær

Kulturminnefondet har fornyet Samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA) med Arbeids- og velferdsetaten ved NAV Arbeidslivssenter i Sør Trøndelag. I den forbindelse er handlingsplanen for IA-arbeidet i 2016, med tiltak knyttet til IA-avtalens målsetninger, ajourført. I februar 2015 ble det inngått avtale med Bedriftshelsetjenesten i Fjellregionen. Avtalen ble forlenget i 2016.

Ytre miljø

Kulturminnefondet har intet særskilt å rapportere. Det fysiske arbeidsmiljøet for de ansatte vurderes som veldig godt.

Forhold som vil ha betydning for oppgaveløsningen i 2017

Søknadsmengden til Kulturminnefondet forventes å stige også i årene fremover.

Vi vil benytte denne muligheten til å peke på behovet for en styrking av fondets økonomiske ressurser, som kan være med å sikre resultatkrav og de nasjonale målsettingene om å minimere bortfallet av verneverdige kulturminner.

Behovet for mer midler på dette området dokumenteres grundig gjennom NIBRs evaluering av Kulturminnefondet. Kulturminnefondet vil få behov for å øke antall ansatte i administrasjonen dersom den store søknadsveksten fortsetter.

VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

”Kulturminnefondets evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte vurderes som god.

Kulturminnefondets bevilgning er en rendyrket tilskuddsordning og et lavterskeltilbud som sikrer mangfold og bredde i vernet av kulturminner. Tilskudd fra Kulturminnefondet er et effektivt bidrag til arbeidet med å forbedre rammevilkårene for private eiere av kulturminner og dermed stimulere til økt verneinnsats.

Kulturminnefondets bevilgning er en rendyrket tilskuddsordning og et lavterskeltilbud som sikrer mangfold og bredde i vernet av kulturminner.

Tilskudd fra Kulturminnefondet er et effektivt bidrag til arbeidet med å forbedre rammevilkårene for private eiere av kulturminner og dermed stimulere til økt verneinnsats. Gjennom et målrettet og systematisk arbeid har kulturminneforvaltningen lagt vekt på «vern gjennom bruk» da dette er den beste forvaltningen av kulturminnene. Prosjektene bidrar til utvikling av lokalsamfunn og lokalt næringsliv.

Satsingen på kulturminner som ressurs fører til en positiv utvikling av byer og steder. Det vil være særlig fokus på prosjekter som bidrar til næringsutvikling i tilknytning til kulturminnene.

Det er grunn til å regne med at søknadsmengden framover fortsatt vil øke. Dette på grunn av det store behovet for statlig drahjelp, både faglig og økonomisk, i bevaringen av verneverdige kulturminner. Men også fordi fondet har opprettet nye støtteordninger etter innspill fra brukerne.

Vi erfarer at tilskuddsordningen blir stadig bedre kjent, da Kulturminnefondet har blitt mye mer synlige. For de verneverdige kulturminnene er ordningen slik at de private eierne må bidra med betydelige midler i form av egenkapital eller egeninnsats for å komme i betraktning med sine søknader. Dette utløser en betydelig privat innsats i bevaringsarbeidet.

Kulturminnefondets organisering som et statlig foretak underlagt Klima- og miljødepartementet, med et eget styre, er avgjørende for at fondet kan være et lavterskeltilbud for private eiere av kulturminner.

I 2017 har styret besluttet at en skal ha større fokus på tiltak som kan gjøre søknadsprosessen enklere for søkerne.

Kulturminnefondet vurderer sin evne til å nå fastsatte mål og levere forventede resultater på lengre sikt, som god. Kulturminnefondets evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende vurderes som svært god.

Det er et prioritert område å videreutvikle kompetansetjenestene som Kulturminnefondet står ansvarlig for i de kommende år.

Disse tiltakene er så sentrale i Kulturminnefondets strategi for utvikling og evne til å lykkes med samfunnsoppdraget, at ledelsen har et spesielt fokus på omfanget av og kvaliteten på disse tiltakene.

Kulturminnefondet ser for seg økende bruk av ny teknologi både i søknadsprosessen og i den daglige driften.

Det er Kulturminnefondets intensjon, i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, å utvikle og initiere tiltak som ytterligere vil styrke vår evne til å arbeide opp mot de ønskede brukereffektene for vår primære målgruppe, private eiere av verneverdige kulturminner.

LEDELSESKOMMENTAR TIL ÅRSREGNSKAPET 2016

Kulturminnefondets unike rolle er å være et statlig lavterskeltilbud

Formål

Norsk kulturminnefond (Kulturminnefondet) ble opprettet i 2002 og er underlagt Klima- og miljødepartementet. Kulturminnefondet er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter med ett eget styre. Kulturminnefondet er statens viktigste virkemiddel for å nå det nasjonale målet om å minimere bortfallet av verneverdige kulturminner. Kulturminnefondets unike rolle er å være et statlig lavterskeltilbud til private eiere av verneverdige kulturminner.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra til Klima- og miljødepartementet i instruks om økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Kulturminnefondets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2016 ble Kulturminnefondet tildelt en ramme på kr 87.094.000. Det er gitt tilsagn om tilskudd til bevaring av kulturminner inntil kr 73.770.100,-, mens det i løpet av året er tilbakekalt/reduisert tilskudd på kr 17.578.858. Av dette beløpet er kr 10.947.710 satt av som «Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer» og øremerket tilskudd i 2017. Resultatregnskapet viser et overskudd i forhold til bevilgning drift på kr 590.238. Dette dekker

fjorårets negative «Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)» i balansen, som var et resultat av et akkumulert merforbruk i tidligere år, sett i forhold til bokført/avsatt inntekt/tilskudd til drift.

Antall årsverk er på om lag samme nivå som i 2015 med 14,9 utførte årsverk.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Kulturminnefondet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2017. Beretningen vil bli publisert på Kulturminnefondets nettsider så snart dokumentet er mottatt fra Riksrevisjonen.

Simen Bjørgen
Røros 7. mars 2017

REGNSKAPSPRINSIPP

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) av august 2015, oppdatert 31.12.2016.

Årsregnskap for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene").

Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra overordnet departement innbetalt til sin bankkonto og beholdninger på oppgjørskonto overføres til nytt år.

Nettobudsjetterte virksomheter har en forenklet rapportering til statsregnskapet, og oppstillingen av bevilgingsrapporteringen reflekterer dette.

Oppstillingen omfatter en øvre del som viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonti (kapittel/post).

Midtre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank.

I nedre del av oppstillingen fremkommer alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Samlet tildeling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Post	Samlet tildeling for 2016
1432 Norsk kulturminnefond	50	87 094 000
Sum utgiftsført		87 094 000

Beholdninger rapportert i likvidrapport **	Note*	Regnskap 2016
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	10	127 896 598
Endringer i perioden		8 229 801
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank		136 126 399

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet

Konto og tekst	Note*	2016	2015	Endring
Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	9	136 126 399	127 896 598	8 229 801

ÅRSREGNSKAP 2016

Resultatregnskap

	Note	31.12.2016	31.12.2015
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	20 153 625	16 825 630
Andre driftsinntekter	1	954	24 535
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>20 154 579</i>	<i>16 850 165</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	10 950 956	10 433 506
Avskrivninger	3,4	1 296 666	1 202 959
Andre driftskostnader	5	7 316 719	6 597 830
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>19 564 340</i>	<i>18 234 295</i>
Driftsresultat		590 238	-1 384 130
Resultat av periodens aktiviteter		590 238	-1 384 130
Avregninger			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	7	-590 238	1 384 130
<i>Sum avregninger</i>		<i>-590 238</i>	<i>1 384 130</i>
Tilskuddsforvaltning			
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	61 272 382	51 154 364
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	61 272 382	51 154 364
<i>Sum tilskuddsforvaltning</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

Balanse - Eiendeler	Note	31.12.2016	31.12.2015
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende immaterielle eiendeler	3	1 542 453	1 858 288
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 191 012	1 121 754
Sum anleggsmidler		2 733 465	2 980 042
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
II Fordringer			
Kundefordringer	13	8 188	8 188
Andre fordringer	15	272 786	0
III Kasse og bank			
Bankinnskudd	16	136 126 400	127 896 599
Kontanter og lignende	16	957	0
Sum omløpsmidler		136 408 331	127 904 787
Sum eiendeler		139 141 797	130 884 829

Balanse – statens kapital og gjeld	Note	31.12.2016	31.12.2015
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
II Avregninger			
<i>Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet</i>	7	0	-590 238
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige drifts- midler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige drifts- midler	3, 4	2 733 465	2 980 042
Sum statens kapital		2 733 465	2 389 804
D. Gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		516 077	508 409
Skyldig skattetrekk		457 436	349 726
Skyldige offentlige avgifter		402 356	266 435
Avsatte feriepenger		917 258	768 502
Ikke inntektsført bevilgning	17	10 947 710	0
Annen kortsiktig gjeld	18	123 167 494	126 601 953
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>136 408 331</i>	<i>128 495 025</i>
Sum gjeld		136 408 331	128 495 025
Sum statens kapital og gjeld		139 141 797	130 884 829

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter</i>		
Innbetalinger		
innbetalinger av bevilgning*	30 902 758	17 403 479
innbetalinger av tilskudd og overføringer	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	954	24 535
andre innbetalinger	270 749	876 529
<i>Sum innbetalinger</i>	<i>87 365 703</i>	<i>18 304 543</i>
Utbetalinger		
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk	-7 396 690	-7 022 097
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-9 163 673	-11 298 949
andre utbetalinger		-13 621
<i>Sum utbetalinger</i>	<i>-16 560 363</i>	<i>-18 334 667</i>
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter* (se avstemming)	14 614 098	-30 124
<i>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</i>		
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3 946	
utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 306 146	-1 408 749
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 302 200	-1 408 749
<i>Kontantstrømmer knyttet til overføringer</i>		
Innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre	56 191 242	58 040 521
Utbetalinger av tilskudd og overføringer til andre	-61 272 382	-51 154 364
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	-5 081 140	6 886 157
<i>Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter</i>		
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter*	8 229 801	5 447 284
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	127 896 599	122 449 315
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	136 126 400	127 896 599

Avstemming	31.12.2016	31.12.2015
avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	590 238	-1 384 130
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)		
bokført verdi avhendede anleggsmidler	3 946	0
ordinære avskrivninger	1 296 666	1 202 959
nedskrivning av anleggsmidler		0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-1 061 136	-1 780 808
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-235 530	577 849
endring i beholdninger av varer og driftsmateriell		0
endring i kundefordringer	0	-8 188
endring i leverandørgjeld	-459 232	478 225
endring i ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer	11 031 360	0
effekt av valutakursendringer		0
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	1 302 200	1 408 749
Poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer	5 081 140	-6 886 157
korrigeri ng av avsetning for feriepen ger		
endring i andre tidsavgrensning poster*	-2 935 554	6 361 378
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter*	14 614 098	-30 123

Noter til årsregnskap 2015

Note 1 Driftsinntekter

	31.8.2016	31.12.2015
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	19 918 095	17 403 479
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige	-1 061 136	-1 780 808
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	1 296 666	1 202 959
Sum inntekt fra bevilgninger	20 153 625	16 825 630
 Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	115	0
Diverse inntekter	839	24 535
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	954	24 535
Sum driftsinntekter	20 154 579	16 850 165

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

	31.8.2016	31.12.2015
Lønn	8 160 843	7 632 681
Feriepenger	944 323	944 297
Arbeidsgiveravgift	702 365	681 198
Pensjonskostnader*	974 174	996 202
Sykepenger og andre refusjoner	-270 749	-463 926
Andre ytelser	440 000	643 054
Sum lønn og sosiale kostnader	10 950 956	10 433 506
Antall årsverk:	14,29	14,00

* **Nærmere om pensjonskostnader:** Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2016 er 11,98 prosent. Premiesatsen for 2015 var 12,0 prosent.

Note 3 Immaterielle eiendeler

Programvare og lignende rettigheter pr	
Anskaffelseskost pr. 01.01.	5 013 445
Tilgang i året	626 486
Anskaffelseskost	5 639 932
Akkumulerte avskrivninger pr. 01.01.	3 155 157
Ordinære avskrivninger i året	942 322
Balanseført verdi 31.12.2016	1 542 453
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært

Note 4 Varige driftsmidler

Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	
Anskaffelseskost 01.01.	2 437 272
Tilgang i året	434 650
Avgang anskaffelseskost	-21 159
Anskaffelseskost	2 850 763
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	1 315 518
Ordinære avskrivninger i året	354 344
Akkumulerte avskrivninger avgang i året	-10 112
Balanseført verdi 31.12.2016	1 191 012
Avskrivningssatser (levetider)	3-10 år lineært

Avhendelse av varige driftsmidler i 2016

Salgssum ved avgang anleggsmidler	-3 946
-Bokført verdi avhendede anleggsmidler	11 047
= Regnskapsmessig tap	7 101

Note 5 Andre driftskostnader

	31.8.2016	31.12.2015
Husleie	652 164	621 792
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	451 824	387 599
Leie av maskiner, inventar og lignende	259 117	131 131
Mindre utstyrsanskaffelser	180 627	56 076
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	30 447
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	1 722 174	1 306 192
Reiser og diett	908 555	886 134
Øvrige driftskostnader*	3 142 258	3 178 460
Sum andre driftskostnader	7 316 719	6 597 831
Sum andre driftskostnader	5 055 731	6 597 831

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler*

Varighet	1 til 5 år	Over 5 år	Sum
Husleieavtaler	652 164		652 164
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler			0
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	38 360		38 360
Øvrige leieavtaler			0
Sum leieavtaler	690 524		690 524

*Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert

***Øvrige driftskostnader**

	31.12.2016	31.12.2015
Kontorkostnader	1 315 486	1 141 405
Kommunikasjon (telefon, data, porto)	577 097	691 341
Reklame/informasjon/representasjon	1 057 790	931 491
Andre driftskostnader	191 885	414 223
Sum Øvrige driftskostnader	3 142 258	3 178 460

Note 6 Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet

	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhetskapi tal	0	590 238	590 238
Sum avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	0	590 238	590 238

Årets korreksjon direkte mot avregninger (kongruensavvik)

Endring i avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i balansen	0
Korrigeri ng av avsetning for feriepen ger	0
- Spesifikasjon av andre korrigeri ng er direkte mot avregninger *	590 238
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i resultatregnskapet	590 238

*Merforbruk av bevilgning 2015 dekkes av mindreforbruk av bevilgning 2016.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.8.2016	31.12.2015
Utbetaling av tilskudd til andre	61 272 382	51 154 364
Sum utbetalinger av tilskudd til andre	61 272 382	51 154 364

	31.8.2016	31.12.2015
Tilskudd til kommuner	144 000	770 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	2 849 500	3 779 000
Tilskudd til finansielle foretak	9 697 000	8 590 000
Tilskudd til husholdninger	55 629 600	50 309 500
Tilskudd til ideelle organisasjoner	5 450 000	5 161 000
Tilskudd og stønader fra staten til andre	73 770 100	68 609 500
Tilbakekalte tilskudd kommuner	-184 100	-319 400
Tilbakekalte tilskudd ikke-finansielle foretak	-1 302 900	-710 400
Tilbakekalte tilskudd finansielle foretak	-1 083 950	-1 056 050
Tilbakekalte tilskudd til husholdninger	-13 617 358	-7 493 979
Tilbakekalte tilskudd til ideelle organisasjoner	-1 390 550	-989 150
Tilbakekalte/reduuerte tilskudd	-17 578 858	-10 568 979
 Sum tilskudd og tilbakekallinger	 56 191 242	 58 040 521
Ikke utbetalte, tildelte tilskudd	5 081 140	-6 886 157
Utbetalte tilskudd i 2016	61 272 382	51 154 364

Note 8 Kundefordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringer til pålydende	8 188	8 188
Sum kundefordringer	8 188	8 188

Note 9 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Andre forskuddsbetalte kostnader	272 786	0
Sum andre kortsiktige fordringer	272 786	0

Fakturaer som er betalt i 2016, men som skal føres i regnskapet for 2017.

Note 10 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2016	31.12.2015
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	136 126 400	127 896 599
Kontantbeholdninger	957	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	136 127 357	127 896 599

Midler innestående på bank må sees i sammenheng med ikke utbetalte tilskudd. Se også note 11.

Note 11 Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer

	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Lønn og løpende drift			
Tilskudd	10 947 710		10 947 710
Sum avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	10 947 710	0	10 947 710

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig lønn	-4 611	0
Annen gjeld til ansatte	1 490 415	788 681
Påløpte kostnader	67 099	75 810
Annen kortsiktig gjeld	0	200 168
Mottatte, ikke utbetalte tilskuddsmidler*	121 614 592	125 537 294
Sum annen kortsiktig gjeld	123 167 494	126 601 953
Motkonto tilskudd	-147 419 502	-125 537 294
Sum annen kortsiktig gjeld	148 110 965	126 601 953